

“WIJ WILLEN BLIJVEN!”

REEKS Europa wil een sterkere, maar ook socialere en groenere Europese markt. Die doelstelling, samengebald in het langetermijnplan Europa 2020, wordt mee verwezenlijkt door op een innovatieve manier welzijnzorg te organiseren. *Weliswaar* toont twee modelvoorbeelden: een Vlaams project rond risicjongeren en een Duits project rond dementie. TEKST GOELE GEERAERT | FOTO'S BOB VAN MOL

YAR staat voluit voor Youth at Risk. Het is een vorm van *personal development*, populair in Angelsaksische landen. Een vijftal jaar geleden begon YAR ook in Vlaanderen. De methode stelt dat iedereen, los van zijn omgeving, keuzes kan maken. Die kunnen succesvol zijn of niet.

“In dat laatste geval zoeken jongeren uit de jeugdzorg

vaak verantwoording in hun context. Ze hebben het niet breed thuis of ze worden beïnvloed door slechte vrienden”, vertelt directeur Kris Claes. “Wij willen die cirkel doorbreken. Als je geen problemen met de politie wil, dan bepaal je zelf of je daarin slaagt.”

TEGENWICHT VOOR HET VERLEDEN

Wie door de jeugdrechtbank aan YAR wordt toegewezen, stapt in een motiveringstraject van zes weken, gevolgd door een intensieve trainingsweek op locatie. “Daar worden de jongeren van acht uur ’s morgens tot middernacht zowel mentaal als fysiek opgeleid om de verantwoordelijkheid voor hun keuzes te dragen. Ze moeten zichzelf ook drie concrete, meetbare doelen stellen. Een baan vinden bijvoorbeeld. Of hun temperament in toom houden.” Bij YAR hangt de persoonlijke ontwikkeling samen met de uitbouw van een netwerk. “Netwerken worden steeds belangrijker om maatschappelijke kansen te creëren. Maar onze jongeren hebben die netwerken vaak niet. Tijdens de trainingsweek en de elf maanden erna worden ze begeleid door een individuele vrijwilliger-coach. Die geeft hen toegang



Kris Claes, directeur YAR Vlaanderen: “Als je geen problemen met de politie wil, dan bepaal je zelf of je daarin slaagt.”

EUROPA 2020 EN DE INNOVATIE-UNIE

Op 3 maart 2010 nam de Europese Commissie een langetermijnstrategie aan voor een slimme, duurzame en sociale economie. Om de EU2020-ambitie te realiseren worden zeven kerninitiatieven of ‘vlaggenschepen’ ingezet: de innovatie-unie, jongeren in beweging, een digitale agenda voor Europa, een energie-efficiënt Europa, een mondiaal industriebeleid, een agenda voor nieuwe vaardigheden en banen, een Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting.

Een belangrijk vlaggenschip is dat van de Innovatie-Unie. Het moet mee een antwoord bieden op maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, gezondheid en vergrijzing. Het gaat om innovatie door onderzoek en technologie, maar ook om nieuwe methodes en processen die de omgang van mensen veranderen. YAR Vlaanderen en het Duitse project ‘Better together than alone!’ tonen de kracht van sociale innovatie.

“ZELFS MET DEMENTIE KUN JE NOG LEREN”

Weten dat je dementeert, is geen pretje. Zeker niet als je geheugen achteruitgaat, terwijl je nog fit genoeg bent om een normaal leven te leiden. In het Duitse Minden-Lübbecke gaan ze met die paradox slim om.

Het is vandaag makkelijker om dementie in een vroeg stadium te detecteren en het aftakelingsproces af te remmen. Tegelijkertijd groeit de nood aan omkadering van mensen die met dementie in een vroeg stadium worden geconfronteerd. Daarom startte de Duitse organisatie *Leben mit Demenz* drie jaar geleden een tweewekelijkse praatgroep.

PRATEN

Vandaag telt het project 'Better together than alone!' vier groepen verspreid over de Duitse regio Minden-Lübbecke. “Elk groepje bestaat uit minimaal vier en maximaal zes deelnemers, en een vrijwillige begeleider”, vertelt voorzitter Harriet Heier. “De mensen praten niet zozeer over hun ziekte, maar eerder over alledaagse zaken zoals hun familie, hun vrienden en wat ze hebben meegemaakt.”

Op vraag van de deelnemers werd het tweewekelijkse praatje intussen aangevuld met een maandelijks culturele, sportieve of creatieve activiteit. Zo werd onder begeleiding van een professionele beeldhouwer meegeholpen aan de restauratie van de gevelbeelden van een lokale kerk. “Sommige deelnemers ontwikkelden daarbij echt nieuwe vaardigheden. Zelfs met dementie kun je nog leren”, knikt Heier overtuigd.

NETWERK

Er zijn zestien vrijwilligers tussen 20 en 75 jaar. Sommigen zijn beroepshalve met dementie bezig, maar zeker niet iedereen. Allemaal krijgen ze een degelijke vorming. “Naast een stevige vrijwilligerswerking schuilt onze kracht in een uitgebreid netwerk van dokters en specialisten die ons kandidaten melden. We krijgen ook hulp bij de organisatie van sportieve of culturele evenementen.” Het project krijgt stilaan ook in de rest van Duitsland voet aan de grond.



tot een nieuw netwerk. We werken ook samen met een aantal bedrijven, socioculturele organisaties en lokale besturen.”

De nieuwe contacten vormen een tegenwicht voor het verleden, weet Kris Claes. “Na de trainingsweek staat een aantal jongeren positiever in het leven. Maar de terugkeer naar de oude omgeving houdt



risico's in. Wij moeten de jongere blijven ondersteunen, zodat hij zijn toekomstperspectief behoudt.”

OPLOSSINGEN ZOEKEN

YAR kiest bij dit alles voor een vol en onvoorwaardelijk engagement, benadrukt Kris Claes. “Zelfs als de jongere tijdens het traject een negatieve keuze maakt, zullen we samen naar oplossingen zoeken. Jongeren in de bijzondere jeugdzorg hebben al heel wat breukmomenten gekend, doordat mensen zowel persoonlijk als professioneel afhaakten. Wij willen blijven.”

“ZELFS ALS DE JONGERE TIJDENS HET TRAJECT EEN NEGATIEVE KEUZE MAAKT, ZULLEN WE SAMEN NAAR OPLOSSINGEN ZOEKEN.”

Momenteel is YAR in Antwerpen, Hasselt en Vlaams-Brabant actief. Kris droomt ervan het concept uit te breiden naar heel Vlaanderen en de methode open te stellen voor anderen, zoals jongvolwassenen. “De inzet van onze vrijwillige partners toont alvast dat het maatschappelijke kapitaal en engagement aanwezig zijn om een ‘bijzondere’ doelgroep een nieuwe kans op een normaal leven te geven.”

Financieringsmogelijkheden en oproepen voor de belangrijkste Europese subsidiekanalen ter ondersteuning van sociale/technologische innovatie in de sector van Welzijn en Gezondheid vind je op de sites van:

- ▶ vleva.be (Vlaams-Europees verbindingagentschap)
- ▶ kcse.be (Kenniscentrum Sociaal Europa)
- ▶ Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum